
EEN VONDSST VAN *XENOBALANUS GLOBICIPITIS* STEENSTRUP, 1852 (CRUSTACEA, CIRRIPIEDIA) IN DE NOORDZEE ?

G. RAPPÉ

Op 10 januari 1986 zwom in het Militair Dok in de haven van Zeebrugge een Gewone dolfijn *Delphinus delphis* LINNAEUS rond. Het dier was duidelijk niet gezond. Het werd stervend uit het water gehaald door de Zeemacht en was schier dadelijk dood. Het betrof een mannelijk dier van 2,05 m.

's Anderendaags deed de heer J. VAN GOMPEL een sectie op het dier (VAN GOMPEL, 1987). Ik ga hier niet verder op de resultaten van deze autopsie in. Eén detail in het sectierapport sprong mij echter in het oog. Onder de rubriek "letsels" las ik: "verscheidene kleine wonden en kerven op het lichaam en één zeepok op de staart". Die zeepok intrigeerde mij. Er zijn namelijk niet zoveel soorten zeepokken gekend die op walvisachtigen leven. Op walvisachtigen van het formaat van een Gewone dolfijn is voor zover mij bekend maar één soort gemeld: *Xenobalanus globicipitis* STEENSTRUP. Het toeval wilde dat ik net met een overzicht van vondsten van deze soort bezig was.

Contact met J. VAN GOMPEL, meer dan anderhalf jaar na de feiten, leverde niet veel op. Het betrof wel degelijk een in de huid gegroeide zeepok, niet een toevallig ingedrongen exemplaar door b.v. met de staart tegen begroeide objecten te slaan. Het zieke dier was namelijk enkele keren tegen de kaaimuur gezwommen.

Xenobalanus globicipitis STEENSTRUP is in meer dan één opzicht een merkwaardig dier. Habitat en habitus verschillen nogal van wat we gewoon zijn bij deze diergroep. De stervormige zeepok zit ingebed in de huid. Bovenop de pok verschijnt een brede steel die bovenaan opent onder een soort mutsje. In de opening zitten de rankpoten opgeborgen. Een oppervlakkige blik doet eerder denken aan een eendemossel. Van de zeepok op de dolfijn in kwestie moeten de onbeschermdede weke delen verdwenen zijn. *X. globicipitis* STEENSTRUP werd voor het eerst beschreven van grienden bij de Far Oer. De pok is echter zeldzaam in Europese wateren en nooit eerder vastgesteld in de Noordzee. Het meest

nog is ze gezien in het westelijk deel van de Middellandse Zee, in warmer water dus, o.a. op de Gewone dolfijn. Vermits ik de pok niet gezien heb, blijft de ware identiteit uiteraard een speculatie. Een argument pro is nog de plaats op het dier, op het vlakke deel van de staart, dicht bij de inkeping. Maar ook dat kan de resterende tien procent twijfel niet wegnemen.

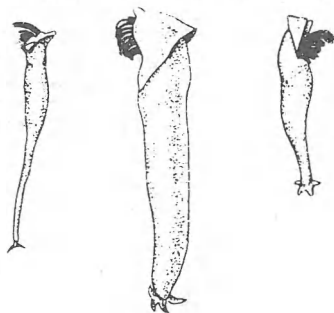
Summary.

In a section report of a Common Dolphin *Delphinus delphis*, found dying in a Belgian harbour (Zeebrugge) on 10 January 1986, a barnacle on the tail stock was mentioned. It very probably was *Xenobalanus globicipitis*, a species phoretic on cetaceans. This would be a first record in the North Sea.

Literatuur.

- RAPPÉ, G. & K. VAN WAEREBEEK, 1988. *Xenobalanus globicipitis* (Crustacea, Cirripedia) on cetaceans in the Northeast Atlantic and the Mediterranean : a review.- E.C.S. Newsletter, no. 3 : in druk.
- VAN GOMPEL, J., 1987. Een *Delphinus delphis* in de haven van Zeebrugge.- Marswin, 8(2-3) : 74-80.

Kapelstraat, 3
9890 Ursel

Xenobalanus globicipitis STEENSTRUP
(naar NILSSON-CANTELL)